

Behoeft, bekwaamheid en beweegredenen van bachelor opgeleide mondhygiënisten met betrekking tot zelfstandige bevoegdheid

Inleiding

Door mondhygiënisten zelfstandige bevoegdheden te geven voor de voorbehouden handelingen in hun takenpakket, kan een laag complexe zorgvraag zelfstandig en zonder tussenkomst van de tandarts worden behandeld (Minister Bruins, 2018)

Onderzoeksvraag

Wat is de mening van bachelor opgeleide mondhygiënisten over het verkrijgen van volledige zelfstandigheid tijdens de experimentele periode van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) in het kader van de taakherschikking?

Deelvragen

In het huidige onderzoek zijn drie deelvragen gevormd gericht op de behoefte, bekwaamheid en beweegredenen van bachelor opgeleide mondhygiënisten over het verkrijgen van volledige zelfstandige bevoegdheid.

Doelstelling

Dit onderzoek heeft tot doel het verkrijgen van inzicht in de behoefte, bekwaamheid en beweegredenen van bachelor opgeleide mondhygiënisten over het verkrijgen van volledige zelfstandigheid met betrekking tot de voorbehouden handelingen, tijdens de experimentele periode van de AMvB in het kader van de taakherschikking.

Relevantie

Onderzoek is praktisch relevant voor tandartsen en mondhygiënisten binnen de mondzorg en voor de hogescholen die de opleiding Mondzorgkunde aanbieden.

Materiaal & methode

Onderzoeksmethode

- Kwalitatief onderzoek (Tavakol & Sandar, 2014)

Populatie

- KRM-geregistreerde bachelor opgeleide mondhygiënisten
- Werkzaam als mondhygiënist in Nederland
- Straal van 50 kilometer rondom Utrecht
- Nederlands of Engels sprekend

Steekproef

- Aselecte gelegenheidssteekproef (Baarda et al., 2018)

Dataverzameling

- Semi-gestructureerde interviews op basis van interviewprotocol (Verhoeven, 2010)
- Interviewprotocol opgesteld met behulp van het theoretisch kader (Bakker, 1983; Damoiseaux, Molen & Kok, 1993; Haaren & Halem, 2016; Van Yperen, Booy, Van der Veldt & Jeugd, 2003)

Datapreparatie

- Woordelijk getranscribeerd (Baarda et al., 2018)

Data-analyse

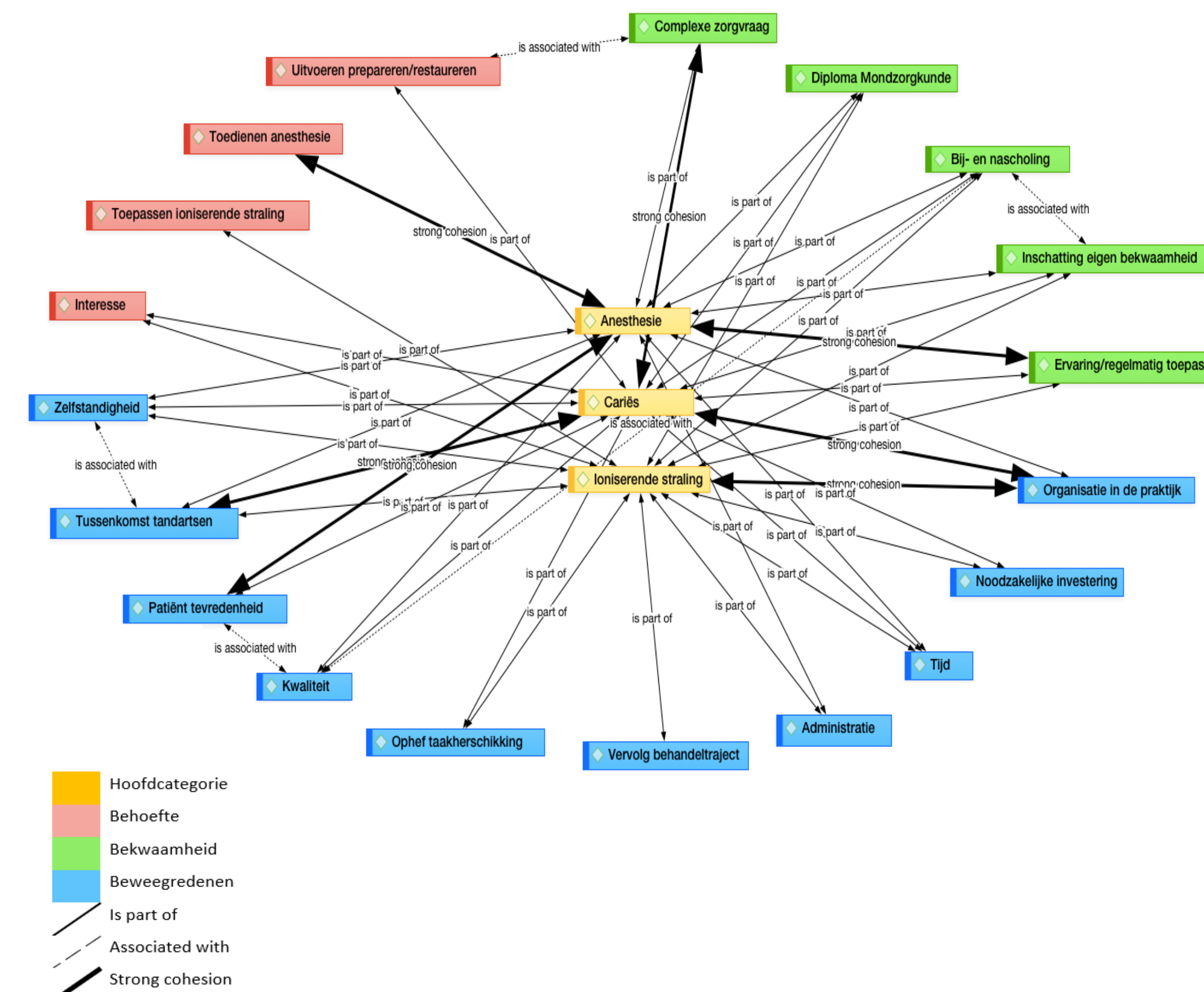
- ATLAS.ti
- Inductieve thematische manier van analyseren
- Open-, axiaal- en selectief gecodeerd

Resultaten

Uit het onderzoek blijkt dat alle participanten behoefte hebben aan het verkrijgen van volledige zelfstandigheid met betrekking tot het toedienen van lokale anesthesie. De participanten voelen zich bekwaam en vinden de tussenkomst van een tandarts een beperking.

Een meerderheid van de participanten heeft behoefte aan het verkrijgen van volledige zelfstandigheid met betrekking tot het toepassen van ioniserende straling en acht zich hier dan ook bekwaam in. Een beweegreden voor het toepassen van ioniserende straling is het opstellen van een (individueel) behandelplan.

Een minderheid van de participanten heeft behoefte aan het verkrijgen van volledige zelfstandigheid met betrekking tot het prepareren en restaureren van primaire caviteiten. De reden hiervoor is het ontbreken van de bekwaamheid, afwezigheid van een tandarts in de praktijk en een tekort aan tijd in de agenda's.

Figuur 1: Thematische kaart

Discussie & aanbevelingen

Tabel 1: Evaluatie onderzoeksproces

Positieve punten	Verbeterpunten
Peer-assessment	Proefinterview afnemen
Member-check	Onderzoekspopulatie
Theoretisch kader gebruikt voor opstellen interviewprotocol	Saturatie bereiken
	Ervaring onderzoekers

Aanbevelingen

- Taakverdeling tussen tandartsen en mondhygiënist bespreken in beroepspraktijk
- Inventariseren bekwaamheid en de behoefte aan bij- en nascholing
- Hogescholen wordt aanbevolen praktische scholing voor primaire cariës aan te bieden en voor het behalen van het certificaat stralingsbescherming

Conclusie

Er kan geconcludeerd worden dat de participanten van mening zijn dat er behoefte is aan het volledig zelfstandig toedienen van lokale anesthesie en toepassen van ioniserende straling. Een belangrijke beweegreden hiervoor is dat er met volledige zelfstandigheid kwalitatief betere zorg geleverd kan worden aan patiënten. Het prepareren en restaureren van primaire cariës zal naar verwachting minder worden uitgevoerd, vanwege het ontbreken van bekwaamheid en tijd in de agenda's.

Referenties

1. Baarda, B., Bakker, E., Boullarts, A., Julsing, M., Fischer, T., Peters, V., & Van der Velden, T. (2018). Basisboek Kwalitatief Onderzoek (4e ed.). Utrecht, Nederland: Noordhoff Uitgevers B.V. 2. Bakker, F. C. (1983). Motivatie in sport en lichamelijke opvoeding (1). Geraadpleegd op 18 oktober 2018, van [http://dare.uvu.vu.nl/bitstream/handle/1871/49098/1983%20Bakker%20Motivatie%20in%20sp%20en%20lo%20\(1\)%20De%20L.O.pdf?sequence=1](http://dare.uvu.vu.nl/bitstream/handle/1871/49098/1983%20Bakker%20Motivatie%20in%20sp%20en%20lo%20(1)%20De%20L.O.pdf?sequence=1) 3. Bruins, B. (2018). Kamerbrief over grotere zelfstandige bevoegdheid mondhygiënist. Geraadpleegd op 17 november 2018, van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/01/25/kamerbrief-over-grotere-zelfstandige-bevoegdheid-mondhygienist> 3. Haaren, E., van & Halem, N., van, (2016). Aantoonbaar bekwaam blijven. *Bijzijn XL*, 9(7), 22-25. 4. Tavakol, M., & Sandars, J. (2014). Quantitative and qualitative methods in medical education research: AMEE Guide No 90: Part 1. Geraadpleegd op 4 oktober 2018, van <http://web.b.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=1&sid=147462d9-fc03-4c1d-87fb-f6afc4c0bbb4%40sessionmgr102> 5. Verhoeven, N. (2010). *Wat is onderzoek? Praktijkboek methoden en technieken voor het hoger onderwijs*. (3e ed.). Den Haag, Nederland: Boom Onderwijs. 6. Yperen, T., van, Booy, Y., Veldt, M. C., van der, & Jeugd, N. I. Z. W. (2003). *Vraaggerichte hulp, motivatie en effectiviteit jeugdzorg*. Utrecht: NIZW.

Citaat behoefte:

'Ik heb er veel behoefte aan. Ik heb vandaag bijvoorbeeld alleen gewerkt, omdat de tandarts ziek was. Bij één van mijn patiënten was de behandeling erg gevoelig, maar ik kon de patiënt niet verdoven, omdat er geen tandarts aanwezig was om toestemming te verlenen voor het toedienen van de lokale anesthesie. Vanuit de patiënt en vanuit mezelf vind ik dat het echt veranderd moet worden.'

Citaat bekwaamheid:

'Bekwaam ja. De röntgenfoto's die ik maak zijn goed, zowel het indiceren van de foto als het toepassen van de straling gaat goed. Ik voel me er zeker in en ik weet wat ik moet doen.'

Citaat beweegredenen:

'Echt zelfstandig zou het behandelen van cariës voor mij niet hoeven. Het behandelen van primaire cariës met een tandarts in de praktijk lijkt me wel leuk, dat zou ik wel doen.'